

مدیریت ورزشی _ تابستان ۱۳۹۷
دوره ۱۰، شماره ۲، ص: ۲۷۱-۲۵۷
تاریخ دریافت: ۳۰ / ۰۷ / ۹۵
تاریخ پذیرش: ۲۲ / ۱۰ / ۹۵

ساخت و اعتباریابی ابزار حمایت از بانوان ورزشکار نخبه در ورزش قهرمانی

الهام آرین^۱ - بهرام یوسفی^{۲*} - حسین عیدی^۳

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه رازی کرمانشاه، کرمانشاه،
ایران ۲. دانشیار، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه رازی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران ۳. استادیار،
دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه رازی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران

چکیده

هدف از این پژوهش، ساخت و اعتباریابی ابزار حمایت از بانوان ورزشکاران نخبه در ورزش قهرمانی است. روش پژوهش توصیفی و از نوع مطالعات پیمایشی است. جامعه آماری کلیه بانوان ورزشکاران نخبه بودند که ۲۰۰ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند به پرسشنامه پژوهش پاسخ دادند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش، پرسشنامه محقق‌ساخته بود، که بر مبنای پیشینه پژوهش، مصاحبه نیمه‌هدایت‌شده با خبرگان و به‌ویژه ورزشکاران نخبه زن فهرستی از مهم‌ترین متغیرهای مرتبط با موضوع تهیه و پس از استخراج ۴۶ گویه نهایی شد. پس از بررسی روایی صوری و محتوایی از آلفای کرونباخ، تحلیل عامل اکتشافی و برای بررسی روایی سازه از تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. نتایج اجرای تحلیل عاملی نشان داد که پایایی ابزار با استفاده از آلفای کرونباخ برای مؤلفه‌های نه‌گانه بین ۰/۷۳ تا ۰/۸۹ بود. نتایج تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که مقیاس ۴۶ سؤالی حمایت از ورزشکاران نخبه زن در ۹ عامل نیاز به حمایت اجتماعی (۷ گویه)، حمایت مالی (۶ گویه)، نیازهای شغلی (۴ گویه)، سبک زندگی (۷ گویه)، حمایت‌های پزشکی (۵ گویه)، حمایت‌های ورزشی (۵ گویه)، حمایت‌های آموزشی-تحصیلی (۵ گویه)، حمایت دولت (۴ گویه) و زیرساخت‌ها و امکانات (۳ گویه) دسته‌بندی شدند. نتیجه‌گیری پژوهش نشان داد که عامل‌های حمایت اجتماعی، حمایت مالی و نیازهای شغلی بانوان ورزشکار نخبه مهم‌ترین منعکس‌کننده‌های حمایت از بانوان ورزشکار نخبه در ورزش قهرمانی بودند.

واژه‌های کلیدی

بانوان، حمایت اجتماعی، حمایت مالی، ورزش قهرمانی، ورزشکاران.

مقدمه

امروزه عموم برنامه‌ریزان اجتماعی در جهان دریافته‌اند که جامعه‌ای که نیمی از جمعیت خود را از مشارکت باز دارد، به توسعه نائل نخواهد آمد (۱). اندیشه استقلال و قدرت تصمیم‌گیری به‌نوعی در بانوان امروز دنیا شکل گرفته که دخالت در امور اجتماعی و شرکت در فعالیت‌های زندگی از تقاضاهای اولیه آنان است، به‌گونه‌ای که دستیابی به قدرت اجتماعی، اقتصادی و سیاسی از ویژگی‌های بارز بانوان امروز به‌شمار می‌رود (۲). امروزه نقش بانوان در فعالیت‌های اجتماعی از گذشته پررنگ‌تر شده، اما متأسفانه حضور آنها در فعالیت‌های ورزشی محدود است. از طرفی، ورزش می‌تواند خود زمینه‌ای برای حضور و ابراز وجود در اجتماع برای بانوان باشد که البته هرچه این حضور در سطوح بالاتر و مهم‌تر ورزشی صورت گیرد، به‌طور حتم امکان ابراز وجود بیشتر خواهد بود. ورزش قهرمانی عرصه‌ای برای خودباوری و شکوفایی بانوان و شکستن نمادهای زن‌ستیزی در جامعه است. شناخته شدن یک زن به‌عنوان یک قهرمان و الگوی ورزشی، مستحکم‌کننده جایگاه هویت بانوان خواهد بود و به دور از تفکرات جنسیت‌گرایانه و سرکوب‌کننده، بانوان از ارزش‌ها و توانایی‌های خود دفاع خواهند کرد (۳). از طرف دیگر، ورزش به‌عنوان وجه مشترک جهانی نقش عمده‌ای در طول زندگی انسان بازی می‌کند، به‌طوری‌که از نقش نمادین خود پای فراتر گذاشته و به‌صورت بخشی از زندگی بشر در آمده است. البته این مسئله در مورد بانوان از اهمیت بیشتری برخوردار است (۴). بانوان در هر جامعه قشر عظیمی را تشکیل می‌دهند که مسئولیت خانه و تربیت فرزندان بیشتر بر دوش آنهاست. اگر بانوان جامعه‌ای از نظر جسمی و در نتیجه روحی در شرایط مناسبی نباشند، اثر آن را در خانواده و جامعه می‌توان دید. ورزش بانوان از بارزترین نمودهای فرهنگی هر جامعه است که غفلت از آن می‌تواند نظام فرهنگی جامعه را با مشکل مواجه کند (۵). با وجود این، موانعی در راه گسترش ورزش بانوان در بسیاری از کشورها وجود دارد که عبارت‌اند از مشکلات سیاسی، موانع اقتصادی، خط‌مشی دولت‌ها در اولویت ندادن مشارکت بانوان در فعالیت‌های ورزشی و عدم همسویی مطلوب رسانه‌ها با ورزش بانوان (۶). از دیگر مشکلات ورزش بانوان، شفاف نبودن وظایف و مشخص نبودن جایگاه ورزش بانوان در میان ادارات ورزش و جوانان و همچنین به‌ندادن به مکان‌های ورزشی مخصوص بانوان و حمایت نکردن حامیان مالی است که سبب کندی جریان پیشرفت و نداشتن انگیزه در ورزش بانوان در این برهه زمانی است. موارد اشاره‌شده تنها بخشی از مشکلات پیش روی ورزش بانوان است، همان‌طور که شاهدیم علمای تعلیم و تربیت هنوز به ورزش چنان منبعی برای بار آوردن ذکور بر اساس خصوصیات مردان و ایفای نقش‌های

آنان می‌نگرند، بنابراین تصویر ذهنی فرساینده‌ای که از ورزش رقابتی موجود است، به‌هیچ‌وجه با الگوی اجتماعی ترسیم‌شده برای بانوان سازش و هماهنگی ندارد (۷). از آن گذشته تعهدات خانوادگی پیوسته فشار سنگینی بر بانوان وارد می‌کند، چراکه در بسیاری جوامع، نرم‌های فرهنگی یا مذهبی بر این باور استوارند که جای زن در خانه است و این، کار را برای زمانی که می‌خواهند جایگاه رفیعی در ورزش بیابند، خیلی سخت می‌کند، آنان را بیش‌ازحد قوی‌هیکل و عضلانی خواهد کرد. از طرفی، نابرابری فرصت مربیگری، کمبود فضای ورزشی ویژه بانوان، نابرابری فرصت‌ها برای پرداختن بانوان به ورزش حرفه‌ای از نظر تعداد رشته‌های ورزشی، مشکلات اقتصادی و تبعیض در تخصیص اعتبارات به ورزش بانوان، از دیگر مشکلات مربوط به بخش ورزش بانوان است (۸). با وجود این، همیشه مشکلاتی وجود داشته تا به‌نوعی سد راه ورزش بانوان باشد. همچنین، پژوهش‌های انجام‌گرفته در گذشته مانند صدافتی و همکاران (۱۳۸۹)، مظفری و همکاران (۱۳۹۰) و عسکریان و همکاران (۱۳۹۴) نیز هر کدام بخشی از مشکلات و موانع پیش روی ورزش بانوان مانند فقدان حمایت اجتماعی، نبود زیرساخت‌های ورزشی مناسب، کم‌توجهی مسئولان، حمایت مالی اندک را گزارش کردند (۱۰، ۹، ۱). همچنین، بنار و همکاران (۱۳۹۴) با بررسی مشکلات ورزش قهرمانی بانوان استان گیلان گزارش کردند که عوامل اجتماعی و اقتصادی بیشترین اولویت و عامل شخصی کمترین اولویت را داشت. نتایج نشان داد که بین ورزشکاران و مسئولان از نظر اولویت‌بندی عوامل تفاوت معناداری وجود دارد (۳). میناگان^۱ (۲۰۰۱) از راه‌های تأمین بودجه مناسب ورزش بانوان برای انجام فعالیت‌های ورزشی به‌ویژه ورزش قهرمانی را جذب شرکت‌ها و سازمان‌ها جهت حمایت مالی دانست (۱۱). از طرف دیگر، نتایج پژوهش کوپولا^۲ (۱۹۹۹) در زمینه بررسی عدم پوشش رسانه‌ای از ورزش بانوان نشان داد که زن‌های شرکت‌کننده در ورزش و به‌خصوص در فعالیت‌هایی که برای زن‌ها نامناسب در نظر گرفته می‌شوند، اغلب با شیوه‌ای تحقیرآمیز به تصویر کشیده می‌شوند. همچنین، زن‌ها اغلب به حاشیه برده می‌شوند، دیده نشده، بی‌اهمیت و بچگانه در نظر گرفته می‌شوند. زبان مورد استفاده در رسانه‌ها ابزار قدرتمندی در تقویت تمایزهای جنسیتی است (۱۲). همچنین کانینگهام^۳ (۲۰۰۳) پوشش رسانه‌ای ضعیف را مساوی با میزان پایین حامیان مالی و تعداد کم الگوهای زنده برای بانوان و ورزشکاران آینده دانست (۱۳). از طرف دیگر، اهمیت پرداختن به موضوع مشکلات ورزشی بانوان در سطح قهرمانی دوچندان می‌شود، چراکه یکی از

1. Meenaghan
2. Koivula
3. Cunningham

ابعاد ورزش که می‌تواند انگیزه‌های مناسبی برای ورزش کردن در افراد جامعه به‌ویژه جوانان ایجاد کند، ورزش قهرمانی است و روند صحیح حرکت در راستای ارتقای سطح ورزش قهرمانی می‌تواند متضمن ارائه راهکارها برای پیشرفت آن ورزش و همچنین شناسایی مشکلات و ضعف‌های پیش روی آن باشد (۱۴). با توجه به اهمیت حضور بانوان در عرصه ورزش قهرمانی که هم‌دوش با مردان به کسب افتخار در میادین بین‌المللی می‌پردازند و از طرفی، وضعیت نه‌چندان مطلوب ورزش بانوان در کشور به‌دلیل محدودیت‌های فرهنگی، اجتماعی و غیره، پژوهش در زمینه شناسایی مشکلات بانوان ورزشکاران نخبه در سطوح قهرمانی ضروری به‌نظر می‌رسد. این پژوهش بر آن است تا با ارائه ابزار مناسب به شناسایی عوامل اثرگذار بر حمایت از ورزشکاران نخبه زن بپردازد. همچنین، نتایج این پژوهش کمک خواهد کرد تا با استفاده از پرسشنامه حاضر، در قدم‌های بعدی به سنجش موانع و مشکلات و راهکارهای حمایت از ورزش قهرمانی بانوان پرداخته شود.

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش توصیفی و از نوع مطالعات پیمایشی بود و از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده شد. جامعه آماری شامل ورزشکاران زن نخبه کشور بودند (منظور ورزشکاران زن است که سابقه دعوت به تیم ملی داشته‌اند یا در تیم ملی، در بازی‌های آسیایی، بازی‌های المپیک، مسابقات جهانی یا دیگر رویدادهای ورزش بین‌المللی حضور یا جوایز ملی دریافت کرده‌اند). در این پژوهش منظور ورزشکاران زن است که نیازهای آنها از طریق پاسخ به ابزار سؤالی نیازهای ورزشکاران نخبه سنجیده خواهد شد. کلاین معتقد است در تحلیل عاملی اکتشافی برای هر متغیر ۱۰ یا ۲۰ نمونه لازم است، اما حداقل حجم نمونه ۲۰۰ قابل دفاع است. حجم نمونه توصیه‌شده برای تحلیل عاملی تأییدی حدود ۲۰۰ نمونه برای ده عامل توصیه شده است (۱۵). بر این اساس، نمونه پژوهش ۲۰۰ نفر از ورزشکاران زن نخبه بودند که با توجه به ساختار پرسشنامه پژوهش حاضر، این مقدار نمونه از کفایت لازم برخوردار بود. ابزار مورد استفاده در این پژوهش، پرسشنامه محقق‌ساخته بود که بر مبنای پیشینه پژوهش، مصاحبه نیمه‌هدایت‌شده با خبرگان و به‌ویژه ورزشکاران نخبه زن فهرستی از مهم‌ترین متغیرهای مرتبط با موضوع حمایت از ورزشکاران زن نخبه تهیه و پس از استخراج ۴۶ گویه نهایی شد و ۱۵ نفر از متخصصان مدیریت ورزشی در مورد روایی صوری و محتوایی آن اظهارنظر کردند. پس از اصلاحات، پرسشنامه با مقیاس ۵ لیکرت (از ۱- کاملاً مخالفم تا ۵- کاملاً موافقم) طی یک مطالعه راهنما،

از نمونه ۵۰ نفری تکمیل و پس از تجزیه و تحلیل آنها، پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب همبستگی آلفای کرونباخ ($\alpha=0/93$) برآورد شد و در نهایت پرسشنامه در دو بخش مشخصات فردی و بخش اصلی سؤالات پرسشنامه بین نمونه‌های تحقیق توزیع شد. پرسشنامه‌ها در پاییز و زمستان ۱۳۹۴ توزیع و جمع‌آوری شد. برای شناسایی عوامل حمایت از ورزشکاران نخبه زن و روایی ساختاری ابزار پژوهش از روش تحلیل عاملی اکتشافی با چرخش متعامد استفاده شد که در نهایت با تعیین مبنای ۰/۳ برای سؤالات (۱۷)، سه سؤال از پرسشنامه ۴۹ سؤالی به دلیل بار عاملی کمتر از ۰/۳ و سطح معناداری کمتر از ۱/۹۶ از تحلیل عاملی کنار گذاشته شد و در نهایت ۴۶ گویه در نه عامل نیاز به حمایت اجتماعی (۷ گویه)، حمایت مالی (۶ گویه)، نیازهای شغلی (۴ گویه)، سبک زندگی (۷ گویه)، حمایت‌های پزشکی (۵ گویه)، حمایت‌های ورزشی (۵ سؤال) حمایت‌های آموزشی - تحصیلی (۵ گویه) حمایت دولت (۴ گویه) و زیرساخت‌ها و امکانات (۳ گویه) طبقه‌بندی شدند. از تحلیل عاملی تأییدی با استفاده از نرم‌افزار لیزرل برای تعیین روایی سازه پرسشنامه، استفاده شد. از شاخص‌های آمار توصیفی مانند میانگین و انحراف معیار، آزمون کولموگروف اسمیرنوف که نتایج حاکی از نرمال بودن عامل‌ها بود و روش‌های آماری از جمله آلفای کرونباخ، و تحلیل عاملی تأییدی با استفاده از نرم‌افزار لیزرل بهره گرفته شد.

یافته‌ها

جدول ۱، اولین مفروضه تحلیل عاملی یعنی شاخص KMO است که برای تعیین کفایت نمونه‌گیری استفاده می‌شود که مقدار آن ۰/۸۹۹ است. همچنین مقدار کرویت بارتلت در سطح معناداری ۰/۰۰۱ است.

جدول ۱. نتایج آزمون کرویت بارتلت و کیسر-می‌یر

مقدار	پیش فرض	
۰/۸۹۹	مقدار KMO	
۶۰۲۴/۵۱۹	مقدار مجذور کای	
۱۰۳۵	درجه آزادی	آزمون کرویت بارتلت
۰/۰۰۱	معناداری	

جدول ۲، مقیاس حمایت از ورزشکاران زن نخبه را به همراه مؤلفه‌ها و بار عاملی سؤالات نشان داده

است.

جدول ۲. تحلیل عوامل پرسشنامه حمایت از بانوان ورزشکار نخبه

عوامل و گویه ها	بار عاملی	ارزش ویژه	درصد واریانس تبیین شده	درصد واریانس تبیین شده	درصد واریانس تجمعی
عامل ۱: نیاز به حمایت‌های اجتماعی					
۱ مسئولان به ورزش قهرمانی بانوان توجه کافی دارند.	۰/۸۰۴			۱۱/۷۰۴	
۲ بانوان قهرمان در رشته‌های مختلف ورزشی در جامعه شناخته شده‌اند.	۰/۷۹۲				
۳ رسانه ملی در خصوص ورزش بانوان پوشش مناسب را ارائه می‌کند	۰/۷۶۴				
۴ تماشاگران مناسبی در ورزش بانوان وجود داشته و از آن حمایت می‌کنند.	۰/۷۴۵				
۵ بانوان ورزشکار قهرمان از جایگاه و منزلت کمتری از جانب مسئولان برخوردار هستند.	۰/۷۱۲				
۶ خانواده‌ها از بانوان ورزشکار برای حضور در رقابت‌ها حمایت اندکی به عمل می‌آورند.	۰/۶۱۸				
۷ بانوان ورزشکار نخبه توسط دوستان برای شرکت در رقابت‌ها حمایت و تشویق می‌شوند.	۰/۶۱۷				
عامل ۲: نیاز به حمایت‌های مالی					
۸ از حمایت اسپانسرها (در صورت وجود) رضایت خاطر دارم.	۰/۸۱۰			۲۲/۳۴۴	
۹ از جوایز نقدی مناسب و در شأن ورزشکاران در مسابقات استفاده می‌شود.	۰/۷۳۸			۱۰/۶۴۰	
۱۰ هزینه سفرهای ورزشی از جانب هیأت یا فدراسیون به‌طور کامل پرداخت می‌شود.	۰/۷۰۳				
۱۱ برای زمان بازنشستگی از جانب هیأت یا فدراسیون حقوق و مزایا پیش‌بینی شده است.	۰/۶۴۴				
۱۲ بودجه تخصیصی برای ورزش قهرمانی بانوان مناسب است.	۰/۶۳۸				
۱۳ وعده‌های مالی و مبالغ قرارداد از جانب مسئولان در زمان موردنظر تحقق می‌یابد.	۰/۶۳۷				
عامل ۳: نیازهای شغلی					
۱۴ در کنار ورزش قهرمانی شغل مناسب ندارم.	۰/۵۹۹			۳۲/۳۲۱	
۱۵ شغل جانبی من (در صورت وجود شغل) مرتبط با حوزه ورزش است.	۰/۵۶۴			۹/۹۷۶	
۱۶ به‌عنوان ورزشکار نخبه دارای اولویت برای فرصت‌های شغلی مناسب موجود در کشورم.	۰/۷۹۲				
۱۷ در کنار پرداختن به ورزش قهرمانی دارای دغدغه‌های شغلی‌ام.	۰/۷۷۴				
۴/۵۸۹					

ادامه جدول ۲. تحلیل عوامل پرسشنامه حمایت از بانوان ورزشکار نخبه

عوامل و گویه ها	بار عاملی	ارزش ویژه	درصد واریانس تبیین شده	درصد واریانس تبیین شده	درصد واریانس تبیین شده
عامل ۴: سبک زندگی					
۱۸ زندگی یک زن ورزشکار زمانی ثمربخش خواهد بود که در کنار فعالیت‌های ورزشی و قهرمانی خود، خانه‌ای شاد برای خانواده‌اش فراهم کند.	۰/۶۹۴				
۱۹ در زمینه ورزشی که فعالیت می‌کنم، از بیشتر افراد تواناترم.	۰/۶۸۱				
۲۰ دوست دارم بیشتر وقت خود را به فعالیت‌های ورزشی در باشگاه و سالن تمرین بگذرانم.	۰/۶۵۴				
۲۱ دوست دارم در تیم ورزشی‌ام کاپیتان باشم و دیگران را رهبری کنم.	۰/۵۹۷				
۲۲ همیشه به دنبال هیجان هستم و ورزش کردن این هیجان را به من می‌دهد.	۰/۸۳۴				
۲۳ دوست دارم فعالیت‌های ورزشی‌ام منطبق بر آخرین دستاوردهای ورزشی باشد.	۰/۸۰۳				
۲۴ علاقه‌مندم مکان‌هایی را برای تمرین استفاده کنم که مجهز به دستگاه‌ها و وسایل روز دنیا باشد.	۰/۷۵۸				
عامل ۵: نیاز به حمایت پزشکی					
۲۵ در کنار ورزشکار و تیم ورزشی روانشناس ورزشی وجود دارد.	۰/۷۵۸				
۲۶ برنامه تغذیه ورزشی مناسب از طرف پزشک تیم برای ورزشکاران ارائه می‌شود.	۰/۷۴۷				
۲۷ در کنار تیم ورزشی فیزیوتراپ مجرب وجود دارد.	۰/۷۴۱				
۲۸ خدمات ارائه‌شده توسط فیزیوتراپ تیم، در زمان آماده‌سازی فصل مسابقات مناسب است.	۰/۶۴۹				
۲۹ یک ماساژور ورزشی در کنار تیم و ورزشکاران وجود دارد.	۰/۶۲۳				
عامل ۶: نیاز به حمایت‌های فنی و علمی ورزشی					
۳۰ از مربیان ورزشی تمام‌وقت برخوردارم.	۰/۵۴۰				
۳۱ ورزشکاران نخبه زن به تخصص مربیان اعتماد دارند.	۰/۵۲۰				
۳۲ ورزشکاران از اردوهای خارجی مناسب برای آمادگی برای مسابقات برخوردارند.	۰/۵۱۸				
۳۳ ورزشکاران نخبه زن از حمایت‌های علوم ورزشی مانند مشاوره‌های علمی در زمینه‌های روانی-تغذیه و ... برخوردارند.	۰/۵۱۵				
۳۴ امکان شرکت در دوره‌های آموزشی و مربیگری رشته ورزشی مربوطه برای ورزشکاران متقاضی وجود دارد.	۰/۸۵۳				

ادامه جدول ۲. تحلیل عوامل پرسشنامه حمایت از بانوان ورزشکار نخبه

عوامل و گویه ها	بار عاملی	ارزش ویژه شده	درصد واریانس تبیین شده	درصد واریانس تجمعی
عامل ۷: حمایت‌های آموزشی و تحصیلی				
۳۵ مسئولان ورزشی برای ارتقای سطح علمی بانوان ورزشکار قهرمان تلاش می‌کنند.	۰/۷۸۸			
۳۶ بورس تحصیلی توسط دانشگاه‌ها برای ورزشکاران نخبه زن وجود دارد.	۰/۷۸۳			
۳۷ از بورس تحصیلی دانشگاه‌ها (در صورت وجود) رضایت خاطر داریم.	۰/۶۷۵			
۳۸ کلاس‌های آموزشی و بازآموزی برای ارتقای سطح علمی مربیان به‌طور منظم توسط هیأت یا فدراسیون برگزار می‌شود.	۰/۵۸۶			
۳۹ در زمان اردوهای ورزشی و مسابقات حمایت دانشگاه محل تحصیل از ورزشکاران وجود دارد.	۰/۶۸۹			
عامل ۸: نیاز به حمایت از سوی دولت				
۴۰ روند حمایت و پشتیبانی دولت از ورزش بانوان رو به افزایش است.	۰/۶۸۶			
۴۱ ورزشکاران نخبه زن از امکانات و خدمات رفاهی مناسب برخوردارند.	۰/۷۶۸			
۴۲ ورزشکاران نخبه زن از تسهیلات بیمه دولتی برخوردارند.	۰/۷۱۸			
۴۳ در نظر گرفته شدن فرصت سفرهای رقابتی داخلی و برون‌مرزی	۰/۷۶۸			
عامل ۹: زیرساخت‌ها و امکانات				
۴۴ وجود امکانات و تأسیسات ورزشی استاندارد و مطلوب در مناطق مستعد کشور	۰/۸۶۵			
۴۵ دسترسی راحت به مکان‌های تمرین و مسابقه برای ورزشکاران نخبه زن	۰/۸۴۴			
۴۶ ورزشکاران نخبه زن از مکان‌های تمرینی استاندارد متناسب با رشته ورزشی برخوردارند.	۰/۹۳۸			

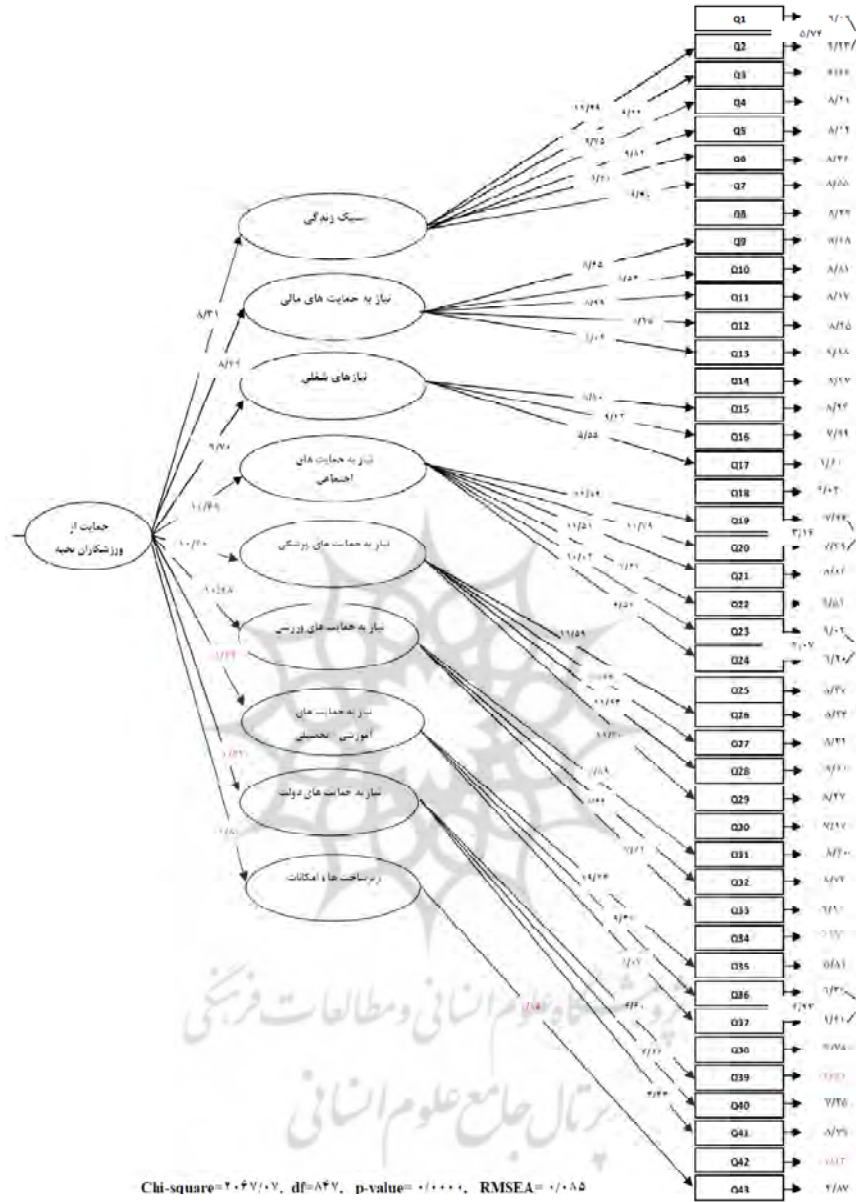
جدول ۳، پایایی پرسشنامه را با استفاده از شاخص ضریب آلفای کرونباخ نشان داده است که ضریب اعتبار با استفاده از آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های پرسشنامه بین ۰/۷۳ تا ۰/۸۹ است. از طرفی، پرسشنامه کلی دارای ضریب اعتبار برابر با ۰/۹۳ است که نشان‌دهنده پایایی مناسب آزمون می‌باشد.

جدول ۳. آلفای کرونباخ پرسشنامه و مؤلفه‌های آن

متغیرها	تعداد سؤال	آلفای کرونباخ
حمایت اجتماعی	۷	۰/۸۹
حمایت مالی	۶	۰/۸۷
نیازهای شغلی	۴	۰/۷۹
سبک زندگی	۷	۰/۸۹
حمایت‌های پزشکی	۵	۰/۸۹
حمایت‌های ورزشی	۵	۰/۷۹
حمایت‌های آموزشی- تحصیلی	۵	۰/۷۴
حمایت دولت	۴	۰/۷۳
زیرساخت‌ها و امکانات	۳	۰/۷۳
کل پرسشنامه	۴۶	۰/۹۳

پس از آنکه تحلیل عاملی اکتشافی انجام گرفت و رابطه سؤالات با متغیرهای پنهان شناخته شد، در این مرحله از تجزیه داده‌ها باید روایی سازه صورت بپذیرد. متداول‌ترین نوع روایی سازه، تحلیل عاملی تأییدی است که نشان می‌دهد عامل‌های مستخرج از تحلیل عاملی تأییدی روایی بالایی دارند یا خیر. از این‌رو، در این مرحله تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول و دوم به اجرا درآمد. نتایج تحلیل عاملی تأییدی مرتبه دوم به‌منظور اطمینان از عامل‌های مستخرج نشان داد که عامل‌ها، الگوی حمایت از بانوان ورزشکار نخبه را به‌مثابه یک مقیاس، انعکاس می‌دهند (شکل ۱). براساس نتایج آزمون تحلیل عاملی مرتبه دوم در شکل ۱، شاخص‌های مهم برازش مدل مانند کای دو، سطح معناداری و مقدار جذر برآورد واریانس خطای تقریب نشان می‌دهد که مقدار کای دو به درجه آزادی، کوچک‌تر از ۳ و سطح معناداری ۰/۰۰۱ است که حاکی از برازش قابل قبول مدل است. بخش دیگر نتایج شکل ۱، نشان می‌دهد که روایی سه گویه به‌دلیل اینکه بار عاملی آنها کمتر از ۰/۳ و سطح معناداری آنها کمتر از ۱/۹۶ است تأیید نشدند. همچنین، عامل‌های زیرساخت‌های ورزشی، حمایت آموزشی-تحصیلی و حمایت دولت به‌دلیل ارزش کمتر از ۱/۹۶ در مدل تأیید نشد.

شکل ۱. مدل تحلیل عاملی (آزمون معناداری t)

نتایج جدول ۴، شاخص های برازش مدل را نشان می دهد که به طور معنادار و قابل قبول می توان نتایج این تحلیل عاملی تأییدی را مورد استناد قرار داد.

جدول ۴. نتایج شاخص‌های برازش

شاخص‌های برازش مطلق	دامنه پذیرش شاخص	میزان شاخص به دست آمده
RMSEA	مقادیر کمتر از ۰/۰۹ نشان‌دهنده دامنه برازش خوب مدل و مقادیر بالای ۰/۱ نشان‌دهنده برازش ضعیف مدل	۰/۰۸۵
P-Value	مقادیر بالای ۰/۰۵	۰/۰۰۰۱
GFI	مقادیر کمتر از ۳	۲/۴۴
AGFI	مقادیر بالای ۰/۸	۰/۹۲
	مقادیر بالای ۰/۸	۰/۹۴
شاخص‌های برازش نسبی	دامنه پذیرش شاخص	میزان شاخص به دست آمده
CFI	مقادیر ۰/۹۰ یا بالاتر	۰/۹۳
IFI	مقادیر ۰/۹۰ یا بالاتر	۰/۹۲
NFI	مقادیر ۰/۹۰ یا بالاتر	۰/۹۵
NNFI	مقادیر ۰/۹۰ یا بالاتر	۰/۹۲

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر به منظور ساخت و اعتباریابی ویژگی‌های مقیاس حمایت از بانوان ورزشکاران نخبه کشور اجرا شد. مطابق یافته‌ی جدول ۲، ارزش‌های ویژه و قدرت تبیین واریانس آزمون نشان داد که تعداد نه عامل با ارزش ویژه بیشتر از یک ۶۷/۸۱ درصد از واریانس کل را تبیین کرد که قدرت تبیین مناسب این آزمون را نشان داد. همچنین نتایج تحلیل عاملی به روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی نشان داد که مقیاس ۴۶ گویه‌ای حمایت از بانوان ورزشکار نخبه ابزاری چندبعدی و دارای نه عامل در نهایت در نه عامل نیاز به حمایت اجتماعی (۷ گویه)، حمایت مالی (۶ گویه)، نیازهای شغلی (۴ گویه)، سبک زندگی (۷ گویه)، حمایت‌های پزشکی (۵ گویه)، حمایت‌های ورزشی (۵ سؤال) حمایت‌های آموزشی - تحصیلی (۵ گویه) حمایت دولت (۴ گویه) و زیرساخت‌ها و امکانات (۳ گویه) دسته‌بندی شدند. مطابق یافته‌ی جدول ۴، پایایی پرسشنامه با استفاده از شاخص ضریب آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های پرسشنامه بین ۰/۷۳ تا ۰/۸۹ و در مجموع دارای ضریب اعتبار برابر با ۰/۹۳ بود که نشان‌دهنده پایایی مناسب ابزار بود. یافته‌های پژوهش مطابق نتایج جدول ۵، نشان داد که عامل‌های مستخرج توانستند از طریق بار عاملی

نسبتاً بالا، سازه نهایی پرسشنامه را تبیین کنند. به‌طور ویژه، عامل حمایت اجتماعی، حمایت مالی، نیازهای شغلی و سبک زندگی بانوان ورزشکار نخبه بهترین منعکس‌کننده‌های حمایت از آنها بودند و در مقابل، عامل زیرساخت‌ها و امکانات ضعیف‌ترین منعکس‌کننده سازه نهایی بودند. بخش دیگر نتایج شکل ۱، نشان داد که روایی سه گویه به‌دلیل اینکه بار عاملی آنها کمتر از ۰/۳ و سطح معناداری آنها کمتر از ۱/۹۶ بود، تأیید نشدند. همچنین، عامل‌های زیرساخت‌های ورزشی، حمایت آموزشی-تحصیلی و حمایت دولت به‌دلیل ارزش کمتر از ۱/۹۶ در مدل تأیید نشد. در توجیه عدم تأیید این عامل‌ها باید گفت که بانوان نخبه ورزشکار به‌دلیل وجود چالش‌ها و اولویت‌های مهم‌تر مانند مسائل مالی و شغلی توجه کمتری را به عوامل مرتبط با محیط‌های تمرینی و از طرفی آموزشی و تحصیلی به‌سبب وجود قوانین مناسب برای ادامه تحصیل داشتند، اما انتظار می‌رفت حمایت دولت از ابعاد مهم حمایت از ورزش بانوان در پژوهش حاضر باشد، اما به‌دلیل سیاست‌های متفاوت و شعارگونه دولت‌ها در حمایت از بانوان ورزشکار و ناامید شدن از این حمایت‌ها این عامل در رتبه‌های آخر عوامل حمایتی از بانوان ورزشکار نخبه در پژوهش حاضر قرار گرفت.

عامل شناسایی‌شده اول پرسشنامه، حمایت‌های اجتماعی از بانوان ورزشکار نخبه بود. این یافته با نتایج مظفری و همکاران (۱۳۹۰) و سوتریادو و همکاران (۲۰۰۹) که بر نقش حمایت‌های اجتماعی مانند جامعه، خانواده و دولت‌ها در توسعه ورزش بانوان تأکید کرده بودند، همسو بود (۹،۱۶). در تحلیلی بر این یافته پژوهش باید گفت که ظرفیت بسیار خوبی در حوزه ورزش بانوان وجود دارد که در صورت حمایت دولت و سیاستگذاران ورزشی برای هموار کردن برخی موانع و محدودیت‌ها برای ورزش بانوان مانند زمینه‌های حضور در سالن‌ها و استادیوم‌های ورزشی، برگزاری لیگ‌های منظم در رشته‌های ورزشی و غیره، رسانه‌ها به‌ویژه تلویزیون با انعکاس اخبار، رویدادها و پخش مسابقات ورزشی بانوان، خانواده‌ها با تشویق و حمایت از حضور آنها در رقابت‌های ورزشی می‌توانند به توسعه ورزش قهرمانی بانوان و افتخارآفرینی برای کشور کمک کنند. یافته دوم مطابق نتایج پژوهش حاضر از دیدگاه بانوان ورزشکار نخبه کشور عامل مالی بود که بعد از حمایت اجتماعی کلیدی‌ترین عامل حمایت از بانوان ورزشکار نخبه بود. از طرفی، بانوان قهرمان در کشور با وجود همه پتانسیل‌هایی که دارند، با دنیایی از مشکلات را مواجهند که از مهم‌ترین آنها نداشتن حامی مالی است. لیگ‌های ورزشی، تیم‌ها و ورزشکاران برای انجام فعالیت‌های ورزشی به حامی مالی نیاز دارند، این در حالی است که در اغلب موارد هیچ اسپانسر حاضر به حمایت مالی از ورزشکاران و تیم‌های ورزشی بانوان نیست، که این موضوع

چالش عمده حمایت از بانوان ورزشکار نخبه است. همچنین، عدم پخش رسانه‌ای مسابقات ورزشی بانوان در کشور ما موجب می‌شود بانوان ورزشکار کمتر دیده شوند. نیازهای شغلی عامل مهم دیگر تأثیرگذار بر حمایت از بانوان ورزشکار نخبه بود. در این زمینه، باید گفت که در اغلب موارد نداشتن شغل مناسب مرتبط با تخصص ورزشی، نبود حمایت (بیمه، حقوق) پس از دوران قهرمانی، پایین بودن میزان قراردادهای بانوان ورزشکار نخبه و حمایت‌های مالی از ورزشکاران نخبه فقط در مدت زمان قرارداد، از چالش‌های شغلی این حوزه است. در این زمینه، دی بوسچر و همکاران (۲۰۰۹)، در بررسی رابطه بین سیستم‌های توسعه ورزش قهرمانی و موفقیت در رقابت‌های بین‌المللی بین شش کشور بیان کردند که عامل‌های مهم در کشورهای موفق شامل منابع مالی، حمایت ورزشی و شغلی بودند (۱۷). یافته دیگر پژوهش، رتبه پایین عامل‌های زیرساخت‌های ورزشی، حمایت آموزشی-تحصیلی و حمایت دولت بود. در این زمینه، مطابق نتایج احتمالاً می‌توان دغدغه‌های فردی بانوان ورزشکار نخبه را نسبت به عوامل کلان مانند وجود امکانات تمرینی و حمایت دولت و حمایت تحصیلی ارجح‌تر دانست. بخش دیگر نتایج شاخص‌های برآزش مدل بودند که به‌طور معنادار و با روایی مناسب می‌توان نتایج تحلیل عاملی تأییدی را در هر دو مرتبه اول و دوم مورد استناد قرار داد (جدول ۴).

در جمع‌بندی پایانی باید گفت که ورزش قهرمانی از ارکان مهم توسعه ورزش در کشور است که اهداف آن عبارت‌اند از افزایش جمعیت ورزش قهرمانی، بهبود کیفیت و کسب مدال در میدان‌های بین‌المللی، کسب وجهه بین‌المللی، حفظ و ارتقای جایگاه و تیم‌های ملی در رتبه‌بندی‌ها و غیره. بنابراین، با حمایت از بانوان ورزشکار نخبه، آنها می‌توانند در ایجاد وجهه بین‌المللی کشور در میادین بزرگ ورزشی پایه‌پای مردان اثرگذار باشند. در این زمینه، پژوهش حاضر مدل نه‌عاملی مقیاس حمایت از بانوان ورزشکار نخبه دسته‌بندی مناسبی از الگوی حمایت از بانوان در ورزش قهرمانی بود. اگرچه تمرکز بانوان ورزشکار در پژوهش حاضر بر عوامل اغلب فردی و مرتبط با ورزشکاران مانند نیازهای شغلی، حمایت مالی و حمایت‌های اجتماعی بود، اما این پرسشنامه برای افزایش اعتبار و روایی بیشتر نیازمند اجرا در محیط‌های متفاوت مانند سطوح مختلف پایه، جوانان و نوجوانان و همچنین متمرکز بر رشته‌های خاص به‌جای ترکیبی از رشته‌های ورزشی به‌دلیل نیازهای متفاوت هر رشته و ویژگی‌های متفاوت ورزشکاران آن رشته‌هاست. بنابراین، این ابزار به‌عنوان گام مقدماتی در سنجش نیازهای بانوان ورزشکار می‌تواند به ارزیابی بهتر از وضعیت بانوان ورزشکار کشور در حوزه ورزش قهرمانی کمک کند.

منابع و مأخذ

1. Sedaghati Fard M. Arjmand E. motivation of Iranian women to participate in social research activities in identifying factors affecting women's participation (Case study: Women aged 20 to 34 years in Semnan). "Women and Society Quarterly. 2010. 1(2): 97-122. (In Persian).
2. Kordi H. Women's Attitudes Toward Social Participation in Golestan Province. Political Economic Information, August and September 2002.179-180: 220-233. (In Persian).
3. Banar N. Ahmadi N. Karimi F. Study of the Challenges of Sport Women's Championship in Guilan Province. "Journal of Human Resources Management in Sports. 2014.1(1):11-24. (In Persian).
4. Ball K, Salmon J, Giles-Corti B, Crawford D. How can socio-economic differences in physical activity among women be explained? A qualitative study. Women & health. 2006 Jul 14;43(1):93-113.
5. Gaini AA. Woman, Sports and Culture. Summary of Women's Congress Articles in Dialogue on Civilizations. 2002.
6. Jafari Moghadam S. Sports Media. Sports Journal of University and Revolution. 2003. 189: 23. (In Persian).
7. Anwar al-Khul A. Sports and Society. Translation by Hamid Reza Sheikhi, Islamic Research Foundation of Astan Quds Razavi, 2004. 47-25. (In Persian).
8. O'brien M. Problems of High Performance Female Athlete, FISA Coaching Development Programmed Course - Level III. 2008; 5: 145-148.
9. Mozafari SA. Elahi, AR. Abbasi, Sh. Rezaie, Z. Strategies for the development of Iran's sport championship system. Sport Management Studies Journal.2012. 13:48-33. (In Persian).
10. Askarian F. Jafari A. Fakhri F. Factors Affecting the Performance of Championship Sports in Iran. Sport Management Studies. June and July 2015. 92: 50-37. (In Persian).
11. Meenaghan T. Understanding sponsorship effects. Psychology & Marketing. 2001 Feb;18(2):95-122.
12. Koivula N. Gender stereotyping in televised media sport coverage. Sex roles. 1999 Oct 1;41(7-8):589-604.
13. Cunningham GB. Media coverage of women's sport: A new look at an old problem. Physical Educator. 2003 Apr 1;60(2):43.
14. Mahmudi A. Saatchian V. Sajadi N. Haji Akhoond Zadeh M. Study of the Priorities and Strategies for Advancement of the Judaism's Championship of the Country from the Point of View of Experts. "Proceedings of the 2nd National Conference on Sport Management. 2011. (In Persian).
15. **Kline RB. Principles and practice of structural equation modeling. Guilford publications; 2010 Nov 3.**
16. Sotiriadou KP, Shilbury D. Australian elite athlete development: An organizational perspective. Sport management review. 2009 Aug 1;12(3):137-48.

17. De Bosscher V, De Knop P, Van Bottenburg M, Shibli S. A conceptual framework for analyzing sports policy factors leading to international sporting success. *European sport management quarterly*. 2006 Jun 1;6(2):185-215.

To Design and Validate the Scale of Support for Elite Athlete Women in Championship Sport

Elham Arian¹ - Bahram Yousefi^{*2}- Hossein Eydi³

1. PhD Student of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Razi University of Kermanshah, Kermanshah, Iran

2. Associate Professor, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Razi University of Kermanshah, Kermanshah, Iran

3. Assistant Professor, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Razi University of Kermanshah, Kermanshah, Iran

(Received: 2016/10/21; Accepted: 2017/1/11)

Abstract

The aim of this study was to design and validate the scale of support for elite athlete women in championship sport. The research method was descriptive and a survey. The population included all elite athlete women and 200 women responded to the questionnaire purposively. A researcher-made questionnaire was used to collect data. Based on the research background and a semi-structured interview with experts, in particular elite athlete women, a list of the most important variables related to the subject was provided and finalized after 46 items had been extracted. Face and content validity were examined by Cronbach's alpha and exploratory factor analysis and confirmatory factor analysis was used to examine construct validity. The results of factor analysis showed that the reliability of the scale for all nine factors was between 0.73 and 0.89 using Cronbach's alpha. The results of confirmatory factor analysis showed that 46-item scale of support for elite athlete women was classified in nine factors: need for social support (7 items), financial support (6 items), job requirements (4 items), lifestyle (7 items), medical support (5 items), support for sports (5 items), academic-education support (5 items), government support (4 items), and infrastructure and facilities (3 items). The conclusion showed that social support, financial support and job requirements of elite athlete women were the most important reflectors of support for elite athlete women in championship sport.

Keywords

Athletes, championship sport, financial support, social support, women.

---

* Corresponding Author: Email: Bahramyoosefy@yahoo.com, Tel: +989181315184